

WNIOSEK RADNEGO

Wpł. dnia 11.04.2018 r.

Nr sprawy BR.0003.128.2018

1. Imię i nazwisko radnego: **Małgorzata Kaptur**
2. **Wniosek o objęcie ochroną konserwatorską kolumny w Rogalinie i zabezpieczenie jej przed zniszczeniem.**

W Gminie Mosina jest niewiele obiektów zabytkowych znajdujących się na nieruchomości należącej do Gminy. Kolumna Matki Boskiej Boleskiej z wielu powodów zasługuje na specjalną ochronę.

Na poboczu ul. Poznańskiej w Rogalinie, dawniej północnym wjeździe do rezydencji, zwanym Traktem Poznańskim, wytyczonym przez fundatora pałacu w Rogalinie Kazimierza Raczyńskiego, zachowała się zabytkowa rokokowa kolumna graniczna z ok. 1770 roku. Wykonano ją z piaskowca, na jej szczycie prawdopodobnie w połowie XIX w. osadzono spiżową rzeźbę Matki Boskiej Boleskiej. Na cokole kolumny przedstawiono herb Nałęcz należący do rodziny Raczyńskich; na trzonie skośnie biegnie napis: „Stabat Mater Dolorosa”.

Ponawiam wniosek radnego Piotra Wilanowskiego o objęcie zabytku ochroną i zapewnienie mu właściwej renowacji.

Piotr Wilanowski – radny Rady Miejskiej kadencji 2010 – 2014 złożył 28.03.2011 r. wniosek w tej sprawie – załącznik nr 1.

11 kwietnia 2011 r. otrzymał zapewnienie, że zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011-2014 planowane jest sporządzenie w 2013 r. gminnej ewidencji zabytków małej architektury. Działanie to miało doprowadzić do inwentaryzacji ww. obiektów na terenie gminy i w konsekwencji objęcie wybranych lub wszystkich obiektów formami ochrony zabytków, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie nad zabytkami. – załącznik nr 2.

Niestety do dnia dzisiejszego taka ewidencja nie powstała i nie zrobiono nic, by zabezpieczyć zabytek.

Ponieważ w dniu 10 kwietnia 2018 r. został zgłoszony wniosek o odnowienie kolumny i figury Matki Boskiej Boleskiej, apeluję do Pana Burmistrza o podjęcie stosownych działań, by obiekt został należycie zgodnie z jego wartością historyczną i kulturową zabezpieczony.

M. Kaptur

RADA MIEJSKA W MOSINIE

Rada Miejska w Mosinie

Wpł. dnia ... 28.03.2011 ...

Nr sprawy BR.0003.82.2011

1. Imię i nazwisko Radnego Piotr Wilanowski

2. Wnoszę wniosek w następującej sprawie:

W nawiązaniu do przedstawionego Radzie Miejskiej „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011-2014” proponuję objąć ochroną zabytkową, rokokową kolumnę graniczną z ok.1770 roku (piaskowiec) wraz z ustawioną na niej spiżową rzeźbą Matki Boskiej Bolesciwej, pochodzącą prawdopodobnie z ok. poł. XIXw. Obiekt znajduje się przy wytyczonym przez fundatora pałacu w Rogalinie Kazimierza Raczyńskiego, północnym wjeździe do rezydencji, zwanym Traktem Poznańskim (obecnie pobocze ul. Poznańskiej – droga gminna). Na cokole kolumny przedstawiono herb Nałęcz należący do rodziny Raczyńskich; na trzonie skośnie biegnie napis: „Stabat Mater Dolorosa”.(il. 1-3). Do II wojny światowej druga kolumna, prawdopodobnie zwieńczona przechowywaną obecnie w rogalińskim kościele figurą Chrystusa Bolesciwego (il.4-5), ustawiona była przy wschodnim, osiowym wjeździe do rezydencji od strony Świątnik i Kórnik. Według niektórych relacji kolumna ta jest do dzisiaj zakopana przy obecnej szosie nr 431 Mosina-Kórnik (północne pobocze między rogalińskim kościołem, a Świątnikami), choć są i inne pogłoski mówiące o jej całkowitym zniszczeniu. Kolumny te akcentowały zatem już w XVIII wieku wjazd w granice najważniejszej części rezydencji z siedzibą pańską. Podobny charakter miała zachowana do dzisiaj graniczna kolumna z figurą św. Jana Nepomucena przy wjeździe do Wojnowic, ustawiona w 1749 r. przez Wiktora Raczyńskiego, ojca fundatora rogalińskiej rezydencji.(il.6-8).

Zgodnie ze stosunkowo młodą, (powojenną) lokalną tradycją najbliższe otoczenie wokół zachowanej rogalińskiej kolumny uznaje się za miejsce pochówku ofiar walk z Prusakami w maju 1848 roku. Tego jednak nie potwierdziły przeprowadzone na początku lat 90-tych XXw. badania archeologiczne. W dawnej księdze metrykalnej parafii w Rogalinku (z lat 1820-1851) znajduje się nota dotycząca wydarzeń z pierwszych dni maja 1848 roku wraz z listą zabitych mieszkańców Rogalina (M. Kusztełak, Michał Woźniak, Joanna Krzysztofiak oraz Szymon Tuliszka - operarius Stenszeviensis), a na końcu jednoznaczna adnotacja - w tłumaczeniu z łaciny : „Wszyscy wymienieni, którzy przelali krew za ojczyznę pochowani zostali na cmentarzu w Rogalinku 12 maja 1848 roku”. Te jednoznaczne rozstrzygnięcia wynikające z podjętych, wielokierunkowych badań naukowych znajdują również potwierdzenie w oczywistym fakcie kulturowym. Trudno założyć, by w XIX wieku ludność polska mogła pochować w niepoświęconej ziemi swoje ofiary walk o niepodległość, które traktowane były ze szczególną atencją, co chociażby przeziara z zapisu w księdze metrykalnej.

Od dwóch lat miejsce to wykorzystuje się do gminnych obchodów rocznicy powstania „Wiosny Ludów”. Ranga tych uroczystości stwarza presję na tworzenie nowej, obcej aranżacji

otoczenia kolumny, co w krótkim czasie może doprowadzić do zafalszowania historycznej wymowy tego zabytku.

W mojej ocenie jednoznaczne rozwiązanie przedstawionego problemu powinno polegać na następujących działaniach :

- objęcie ochroną konserwatorską istniejącej kolumny poprzez:
  - dokonanie odpowiedniego wpisu do rejestru zabytków
  - wykonanie zabiegów konserwatorskich
  - przywrócenie jej historycznej roli w krajobrazie
  - zlikwidowanie w jej otoczeniu symbolicznych mogił
  - umieszczenie informacji dotyczącej zabytku na rozmieszczonych w obrębie Rogalina planach sytuacyjnych
    - ewentualne odszukanie i osadzenie drugiej kolumny z umieszczeniem na jej szczycie kopii rzeźby Chrystusa.
- odpowiednia aranżacja miejsca pochówku ofiar powstania 1848 roku na przykościelnym cmentarzu w Rogalinku (nazwiska niektórych poległych znane są również z publikacji S.Wasylewskiego, *Obóz powstańców w Rogalinie w r.1848r.*, w: *Kronika Miasta Poznania*, 1936).

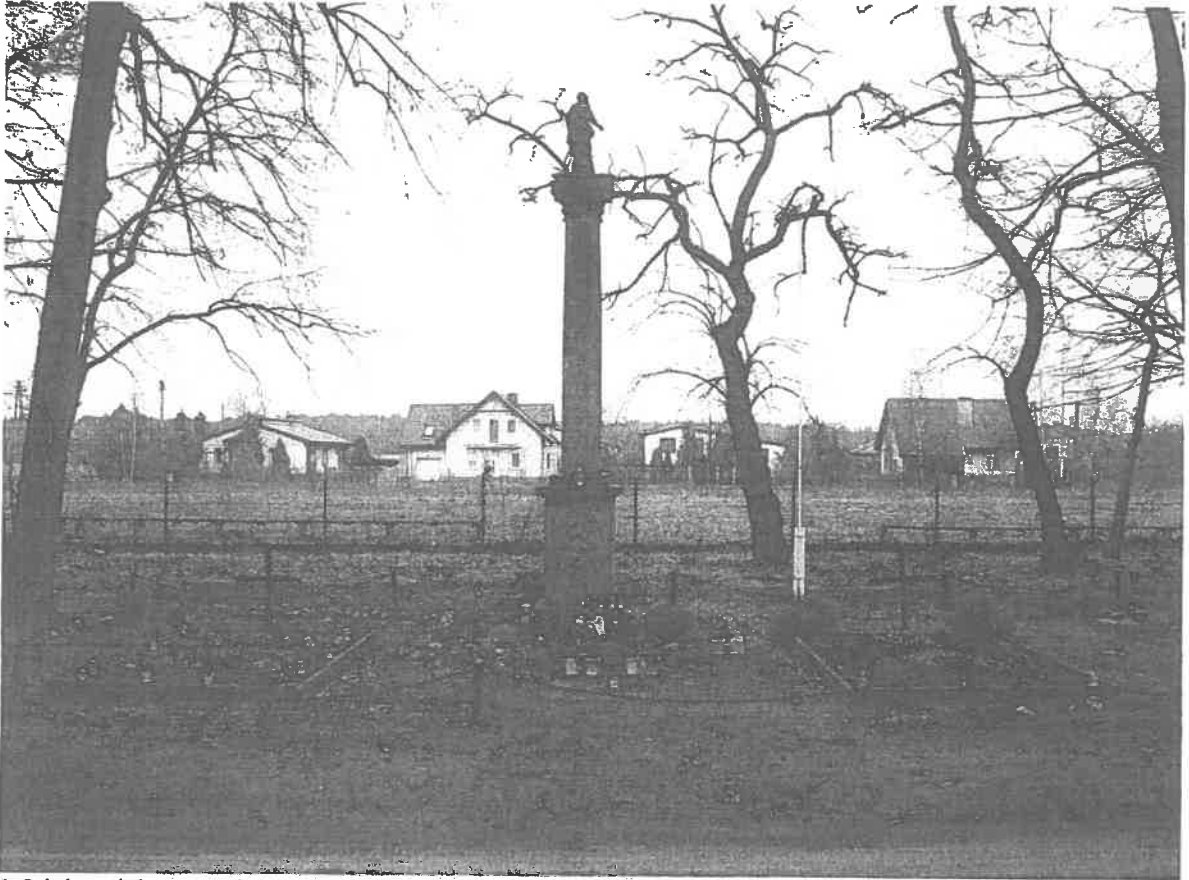
Źródła i literatura:

- Archiwum Archidiecezji w Poznaniu sygn. PM 250/4 Księga metrykalna parafii w Rogalinku, 1820-1851 s. 487-488 (tekst po łacinie).
- S.Wasylewski, *Obóz powstańców w Rogalinie w r.1848r.*, w: *Kronika Miasta Poznania*, 1936.
- *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, Województwo Poznańskie, T.V., Powiat Nowotomyski*, hasło: Wojnowice
- E.Leszczyńska, *Studium historyczne założenia ogrodowo-parkowego w Rogalinie*, Rogalin 2000, t.I-II.
- relacje mieszkańców Rogalina gromadzone przez pracowników merytorycznych Muzeum w Rogalinie (P.Wilanowski, J.Nowak, E.Leszczyńska)
- niepublikowane wnioski z przygotowywanej pracy doktorskiej E.Leszczyńskiej, nt. rezydencji Raczyńskich w Rogalinie

Rogalin 23.03.2011.

Piotr Wilanowski

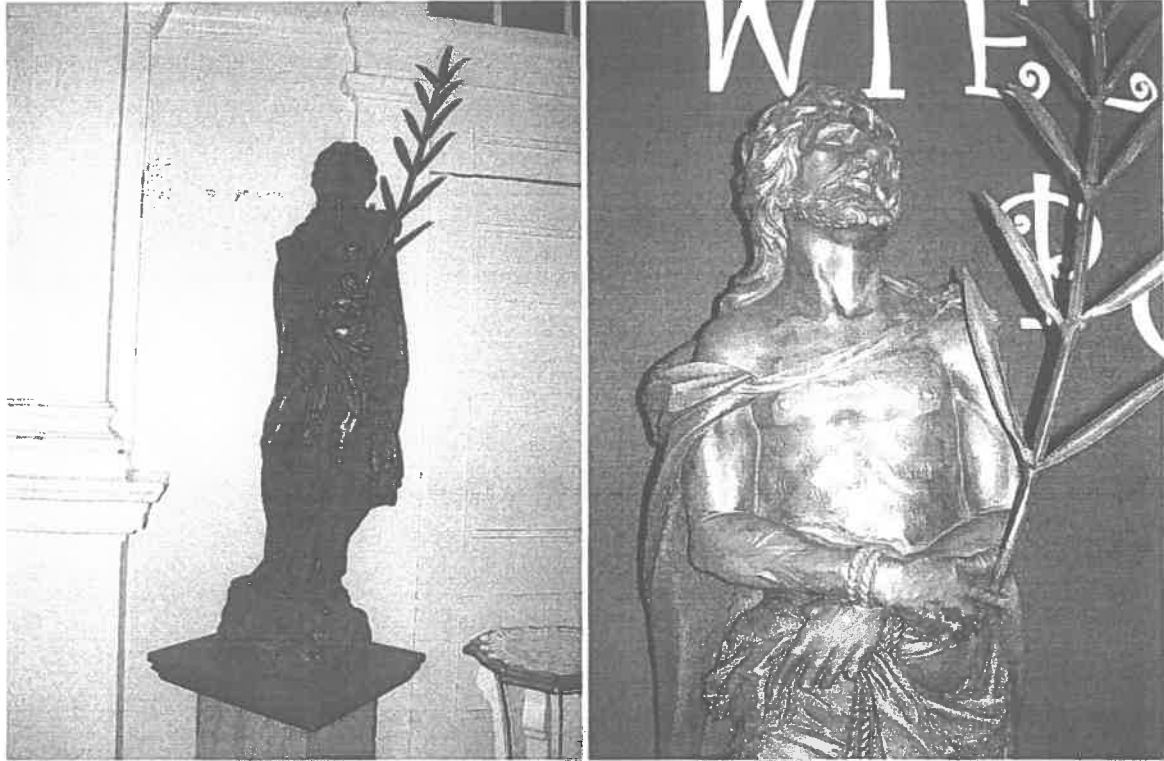
Ilustracje:

1. Rokokowa kolumna graniczna ze spiżową rzeźbą Matki Boskiej Boleskiej przy tzw. trakcie poznańskim prowadzącym do pałacu w Rogalinie. Fot. P.Wilanowski, 2011r.

2-3. Cokół kolumny j.w. z herbem Raczyńskich „Nałęcz” oraz spiżowa rzeźba Matki Boskiej Boleskiej. Fot. P.Wilanowski, 2011r.

4-5. Figura Chrystusa Bolesciwego przechowywana obecnie w kościele w Rogalinie. Fot. E.Leszczyńska 2010r.

6-8. Kolumna z rzeźbą św. Jana Nepomucena przy wjeździe do dóbr wojnowickich. W płycinach cokołu herb Nałęcz i napis: „Extruxit Hanc Columnam in Dei Honorem Victor Raczyński Anno 1747”, na trzonie kolumny: „Honorem meum nemini”. (materiał ilustracyjny do przygotowywanej pracy doktorskiej E.Leszczyńskiej nt. rezydencji w Rogalinie, fot. E.Leszczyńska, 2009r.)

Mosina, dnia 28 marca 2011 r.

BR.0003.82.2011

**Pani
Zofia Springer
Burmistrz Gminy Mosina**

W załączeniu przesyłam kserokopię wniosku radnego Piotra Wilanowskiego z dnia 23 marca br. w sprawie objęcia ochroną zabytkową rokokowej kolumny granicznej wraz z ustawioną na niej rzeźbą Matki Boskiej Bolesciwej, znajdującej się na poboczu ul. Poznańskiej w Rogalinie.

Z up. Przewodniczącego
Rady Miejskiej
Piotr Słodkowski

Do wiadomości:

Pan
Piotr Wilanowski
Radny
Rady Miejskiej w Mosinie

PP.67271.18.2011.MS

BR.0003.82.2011

Rada Miejska w Mosinie

Wpł. dnia .. M. 24 20 11 ..r

Nr sprawy BR.0003.82.2011

Mosina, dnia 11 kwietnia 2011r.

Sz.P.**Waldemar Waligórski****Przewodniczący Rady Miejskiej w Mosinie****w miejscu**

Odpowiadając na wniosek Pana Piotra Wilanowskiego, radnego Rady Miejskiej w Mosinie, z dnia 23 marca 2011r., który wpłynął do Urzędu Miejskiego w Mosinie dnia 29 marca 2011r. Burmistrz Gminy Mosina stwierdza co następuje. Uchwałą nr IX/45/11 z dnia 30 marca 2011r. Rada Miejska w Mosinie przyjęła „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011-2014”. W rozdziale 6 określone zostały kierunki realizacji w/w gminnego programu opieki nad zabytkami. Zgodnie z zawartymi tamże ustaleniami w 2012r. planowane jest wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych, a w 2013r. gminnej ewidencji zabytków małej architektury. Wyżej wymienione dokumenty umożliwią dokładną inwentaryzację w/w obiektów na terenie Gminy i w konsekwencji objęcie wybranych lub wszystkich obiektów formami ochrony zabytków, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późn.zm.).

Otrzymują:

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Mosinie w miejscu
2. Pan Piotr Wilanowski, Radny Rady Miejskiej w Mosinie

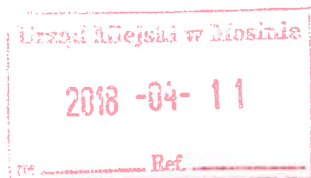
3. PP a/a

Sprawę prowadzi: *Michalina Szeliga*
Referat Planowania Przestrzennego i Budownictwa
Tel: 61-8109-571, pok. 120,

BR.0003.1128.2018

Mosina, 11 kwietnia 2018 r.

**Pan
Jerzy Ryś
Burmistrz Gminy Mosina**

W załączeniu przekazuję kserokopię wniosku radnej Małgorzaty Kaptur w sprawie objęcia ochroną konserwatorską kolumny w Rogalinie i zabezpieczenie jej przed zniszczeniem.

Z up. Przewodniczącej
Rady Miejskiej

Małgorzata Kaptur